

Onderwerp Samenwerkingsovereenkomst Aanpak Veluwe

Datum	16 juni 2026
Thema programmabegroting	Collegevoorstel Aanpak Veluwe
Portefeuillehouder	Paul Hofman
Zaaknummer	2026-007357

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de vaststelling van de Samenwerkingsovereenkomst aanpak Veluwe en het daarbij behorende Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe eerste tranche.

Wat staat er in de samenwerkingsovereenkomst en het Uitvoeringsplan?

De Veluwe kampt met een stapeling van opgaven: natuurbehoud- en herstel, natuurvergunningverlening, perspectief voor de landbouw en stikstofruimte voor woningbouw, economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Dat vraagt om een krachtige aanpak en samenwerking door alle betrokkenen. Rijk, Provincie Gelderland, 21 gemeenten en 2 waterschappen werken daarom samen aan de interbestuurlijke Aanpak Veluwe. Daarin willen zij langjarig (minimaal 10 jaar) samenwerken en optreden als één overheid.

Als eerste stap in deze samenwerking is een Samenwerkingsovereenkomst Aanpak Veluwe en een Uitvoeringsplan eerste tranche opgesteld, die nu ter besluitvorming bij de betrokken overheden voorliggen.

Met de samenwerkingsovereenkomst leggen de betrokken overheden vast dat zij langjarig, interbestuurlijk en uitvoeringsgericht aan de slag gaan om de opgaven op de Veluwe aan te pakken. Ook spreken Rijk en provincie Gelderland hiermee af dat zij resp. €300 miljoen en €98 miljoen euro beschikbaar stellen voor de aanpak. In het Uitvoeringsplan eerste tranche is een eerste uitwerking gedaan van de manier waarop de partners de opgaven willen aanpakken. In de samenwerkingsovereenkomst zijn de twee ambities van de Aanpak Veluwe vastgelegd: een Vitaal landelijk gebied en Robuuste natuur. Ook zijn drie kernopgaven benoemd: (1) stikstofreductie (2) natuurherstel en (3) beekdalherstel. Op deze opgaven ligt de focus in de aanpak. Het verder op gang brengen van houdbare natuurvergunningverlening rondom de Veluwe wordt gezien als een noodzakelijke stap om tot realisatie van de ambities en kernopgaven te komen. Andere opgaven binnen de Aanpak Veluwe zijn vitale economie (landbouw, recreatie en toerisme), sterke gemeenschappen en omgevingskwaliteit. Deze opgaven worden gebiedsgericht nader ingevuld en uitgewerkt.

De Aanpak Veluwe beoogt zowel agrarische als ook andere ondernemers duidelijkheid en perspectief te bieden, natuur- en beekdalen te behouden en herstellen, projecten te realiseren in het landelijk gebied en de vergunningverlening voor ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid weer op gang te brengen.

Waarom hebben wij de samenwerkingsovereenkomst en het uitvoeringsplan eerste tranche vastgesteld?

De opgaven op de Veluwe zijn opgaven die wij als gemeente niet alleen op kunnen lossen. De Aanpak Veluwe biedt een mogelijkheid om deze opgaven, langjarig (minimaal 10 jaar) en gezamenlijk met overheids- en niet overheidspartners aan te pakken. Daarbij is de ambitie op te treden als één overheid met duidelijke instrumenten, rollen en mandaten in het gebied.

Door als gemeente Rheden partner te zijn in deze samenwerkingsovereenkomst, praten we mee en oefenen we in nauwe samenwerking met de Veluwezoom gemeenten, aansluitend op het voorafgaande proces, invloed uit op de verdere uitwerking van het Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe en de besteding van de middelen die daar vanuit Rijk en provincie voor beschikbaar zijn. Zo kunnen we de doelen uit onze omgevingsvisie, zoals natuur- en beekdalherstel dichterbij brengen.

Voor de uitwerking zien wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

1. Aandacht voor voldoende capaciteit voor de uitvoering	De complexiteit en samenhang van de opgaven vragen om structurele investeringen in uitvoeringskracht. Zonder voldoende capaciteit bij betrokken overheden, de GMR en partners komt de realisatie van ambities onder druk te staan.
2. Stevige doelstellingen voor natuurherstel met juridische borging	Heldere, concrete en juridisch houdbare doelen voor natuurherstel zijn noodzakelijk om zekerheid te bieden voor zowel natuur als ook ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Dit vormt de basis voor voortgang en vergunningverlening en voorkomt aanscherping van de doelstellingen en maatregelen gedurende het proces.
3. Inzetten op gebiedsprocessen met ontwerpende principes	Wij pleiten voor een integrale, gebiedsgerichte aanpak, waarbij ontwerpende principes worden ingezet om tot samenhangende en toekomstbestendige oplossingen te komen. In de Veluwezoom hebben wij hier ervaring mee in samenwerking met gemeenten, agrariërs, grondeigenaren, waterschappen en andere partners.
4. Natuur- en beekdalherstel uitwerken in samenwerking met partners	Natuurherstel, en in het bijzonder beekdalherstel, vraagt om een brede en intensieve inzet van de interbestuurlijke overheden in het vervolgtraject, samen met terreinbeherende organisaties en agrariërs. Dit geldt zowel voor de Natura 2000-gebieden als voor overgangszones, waarbij instrumenten zoals basiskwaliteit landschap richting kunnen geven aan inrichting en beheer. Daarnaast dienen de volgende twee onderdelen nader onderzocht te worden: de definitie en uitwerking van Natuur Inclusieve Landbouw en de verhouding en mogelijke actieve bijdrage bij het Landelijke Natuurplan.
5. Brede inzet op stikstofreductie, gekoppeld aan ruimtelijke en maatschappelijke kansen	Stikstofreductie dient niet uitsluitend in het landelijk gebied te worden gerealiseerd, maar ook in andere sectoren zoals mobiliteit, woningbouw, bedrijvigheid en recreatie. Hiervoor is een eerste aanzet gedaan in hoofdstuk 5 van het Concept Uitvoeringsplan. Door deze opgaven te verbinden, kan Aanpak Veluwe bijdragen aan natuurherstel én tegelijkertijd werken aan de verduurzaming en ontwikkeling van wijken, dorpen, economische structuren en recreatieve uitloopgebieden.

Zo kunnen we de doelstellingen van onze gemeente op het gebied van natuur- en beekdalbehoud- en herstel, het creëren van (stikstof)ruimte voor woningen en bedrijvigheid dichterbij brengen.

Financiën en uitvoering

Met de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst zegt het Rijk toe dat het €300 miljoen beschikbaar stelt voor de uitvoering van de aanpak Veluwe. Ook de provincie zal middelen toekennen. Als gemeente doen wij geen financiële toezeggingen. Wel verplichten we ons in te spannen om de Aanpak Veluwe tot een succes te maken.

Deelname aan de aanpak vraagt wel om inzet van ambtelijke capaciteit. Deze inzet vindt plaats binnen de reguliere werkzaamheden. Eventuele aanvullende financiële of capacitaire consequenties worden, indien aan de orde, op een later moment afzonderlijk aan uw raad voorgelegd.

Vervolg

Na vaststelling door de colleges wordt de Samenwerkingsovereenkomst ondertekend door de betrokken overheden. Dit staat nu gepland op 17 juni aanstaande.

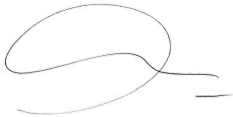
Na vaststelling van de samenwerkingsovereenkomst en de uitkomsten van de Taskforce stikstof van het Rijk, wordt het uitvoeringsplan verder uitgewerkt.

Het is mogelijk dat de uitwerking van de Aanpak Veluwe vraagt om aanscherping van de Omgevingsvisie. Denk aan onderwerpen zoals het binnenstedelijk gebied, industrie, mobiliteit, energievoorziening, enz.. Als dit aan de orde is, zal dit aan uw raad worden voorgelegd.

Bijlagen

1. Samenwerkingsovereenkomst Aanpak Veluwe
2. Eerste tranche Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe
3. Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe
4. Raadsinformatiebrief Aanpak Veluwe
5. Protocol Aanpak Veluwe
6. Oplegnotitie bij Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris